

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Šubičeva ulica 4

1000 Ljubljana

REDNI ČLANI

[WFD](#)

Svetovne zveze gluhih

[EUD](#)

Evropske zveze gluhih

[IFHOH](#)

Mednarodne zveze naglušnih

[ICS/DEAFLYMPICS](#)

Svetovne zveze za šport gluhih

[EDSO](#)

Evropske športne zveze gluhih

Dne: **11.07.2025**

Mnenje k predlogu Zakona o jeziku gluhoslepih (EPA 2177-IX)

Spoštovani,

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNS), kot reprezentativna invalidska organizacija za gluhe, naglušne, gluhoslepe, osebe s polževim vsadkom in s tinitusom, podaja naslednje mnenje in pripombe k predlogu Zakona o jeziku gluhoslepih, ki je v obravnavi v Državnem zboru Republike Slovenije.

Splošno stališče

Zakonodajna ureditev pravic oseb z gluhoslepoto je nujna in dobrodošla. Vendar menimo, da trenutni predlog zakona vsebuje več vsebinskih in terminoloških nejasnosti, ki zahtevajo dodatna pojasnila in uskladitve z obstoječo zakonodajo, predvsem z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika (ZUSZJ), ki že sistemsko ureja področje komunikacije gluhih oseb.

Komentarji po členih

2. člen – Neustrezen pojem "jezik gluhoslepih"

Predlog zakona uvaja termin "jezik gluhoslepih", ki naj bi temeljil na dotiku in drugih individualno prilagojenih načinih sporazumevanja. Takšna komunikacija pa ni samostojen jezik v jezikoslovnem pomenu, temveč prilagojena oblika sporazumevanja (taktilna komunikacija, prilagojen znakovni jezik, brajica ipd.).

Predlog ZDGNS:

Predlagamo, da se 2. člen spremeni tako, da govori o načinih sporazumevanja oseb z gluhoslepoto, ne o jeziku kot takem. Termin "jezik gluhoslepih" ni strokovno utemeljen in ni uveljavljen v mednarodnih dokumentih. Termin »gluhoslepi« je treba v zakonu točno opredeliti.

3. člen – Invalidnost, kot zbir dveh invalidnosti

Predlagatelj zakona navaja dve oceni invalidnosti: izgubo sluha in vida po medicinskih merilih ter

50 % telesne okvare. To povzroča zmedo in možnost različnih tolmačenj.

Predlog ZDGNS:

Da bi se izenačili vstopni pogoji obeh invalidnosti se mora obojestransko izguba sluha s sedanjih 50 % po Fowler-Sabinu dvigniti na 70 % po Fowler-Sabinu, kar je po Seznamu telesnih okvar 50 % invalidnost. Tako bosta obe posamezni invalidnosti opredeljeni, kot 50% TO.

Pred sprejetjem Zakona o uporabi jezika gluhoslepih je tako potrebno Seznamu telesnih okvar (Uradni list RS, št. 49/2021) spremeniti v delu, kjer je opredeljena gluhoslepota in glasi: Gluhoslepota (1. do 5. kategorija slabovidnosti in obojestransko izguba sluha 70 % in več po Fowler-Sabinu) se določi po tabeli.

Naj dodamo, da se vse pravice slepih in slabovidnih začnejo pri 1. do 5. kategorije slabovidnosti, pri gluhih in naglušnih pa z 95 % po Fowler-Sabine za komunikacijski dodatek ter za pravice do tehničnih pripomočkov z 80 % po Fowler-Sabinu.

22. člen – Evidenca uporabnikov "jezika gluhoslepih"

Ker definicija iz 2. člena ni jasna, evidenca, kot jo predvideva 22. člen, nima trdne pravne podlage. Ne moremo voditi evidence uporabnikov jezika, ki pravno-formalno ne obstaja kot jezikovni sistem.

Predlog ZDGNS:

Povezava 22. člena z 2. členom mora biti ustrezno spremenjena, da se zagotovi pravna jasnost. Pravna nejasnost se bo izničila s predlaganim popravkom 2. člena zakona, z definiranjem gluhoslepote.

24. in 26. člen – Neopredeljena "funkcionalna ocena"

Pojem "funkcionalna ocena sluha in vida" ni definiran, prav tako ni določeno, kdo to oceno izvaja in na kakšni podlagi.

Predlog ZDGNS:

Zakon naj natančno opredeli postopek funkcionalne ocene, vključno z merili, metodologijo ter udeleženi strokovnjaki. V nasprotnem primeru ocena ne bo imela strokovnih temeljev in izhodišč. To bo omogočilo in povzročalo arbitrarnost.

46. člen – Pravna spornost

46. člen po našem mnenju posega v določbe Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika (ZUSZJ) in uvaja nove pravice brez ustrezne uskladitve. Vprašanje pravne skladnosti je utemeljeno, zato pričakujemo mnenje Pravne zakonodajne službe DZ.

Predlog ZDGNS:

Predlagamo, da se zakon uskladi z ZUSZJ in da se za 46. člen pripravi pravno mnenje o skladnosti s sistemskimi zakoni.

Favoriziranje oseb z gluhoslepoto

Opaziti je, da zakon predvideva širok spekter pravic za osebe z gluhoslepoto, pri čemer se sklicuje na ureditev iz ZUSZJ. Pri tem pa se pojavlja vprašanje enake obravnave in sorazmernosti pravic – zlasti glede komunikacijske podpore. Gluhe osebe, ki uporabljajo znakovni jezik, imajo natančno omejeno pravico do tolmača (30 oz. 100 ur letno), medtem ko se pri osebah z gluhoslepoto predvidevajo širše možnosti.

Predlog ZDGNS:

Pri pripravi zakona naj sodelujejo tudi predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije kot ena izmed reprezentativnih organizacij za gluhoslepe, da se zagotovi enaka obravnava vseh skupin invalidov, ki potrebujejo komunikacijsko podporo. Zakon mora biti uravnotežen in ne sme diskriminirati ostalih invalidskih skupin.

SKLEP

ZDGNS ne nasprotuje zakonski ureditvi položaja oseb z gluhoslepoto, vendar opozarja na številne terminološke in sistemske nedoslednosti, ki lahko povzročijo pravno negotovost, diskriminacijo ali morebitno dvojno financiranje. Pričakujemo, da bo zakonodajalec v nadaljnjih obravnavah zakon ustrezno uskladal z veljavno zakonodajo in vključil vse relevantne deležnike.

S spoštovanjem,

Gorazd OREŠNIK l.r.

Predsednik
Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

